Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Haziran ayında çok yıllık bitkilerde bitki koruma faaliyetleri"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 10.06.2026 | **Sayı** 6/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2432?lang=tr

Haziran ayının birinci ve ikinci on günlük dönemlerindeki meteorolojik koşullar, eğer bu hastalıkları daha önce yönetmediyseniz, fungal patojenlerin - meyve ağaçlarında geç kahverengi çürüklük, elma ve armut kabuğu - bulaşıcı arka planının artması için bir yatkınlık yaratacaktır. Ay boyunca, meyve ağaçlarında meyve kurtlarına, yaprak madenciliği yapan güvelere ve yaprak bitlerine karşı uygulamalara devam edilmelidir.

Bitki koruma ilaçlamalarının yapılması için daha uygun koşullar, ayın üçüncü on günlük döneminde ortaya çıkacaktır.

Meyve fidanlıklarında

Fidanlıklarda, tohum yataklarında ve klonal ile ayva anaçlarına sahip ana bitki plantasyonlarında hastalık ve zararlılara karşı mücadele devam etmektedir.

Elma ve armut fidanlıkları ile ana bitki plantasyonları, kabuklanmaya karşı bakırlı bir preparat -%1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/ha ve yaprak çiğneyen böceklere karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) veya Dipel 2X (%0.1) ve yaprak bitlerine karşı preparatlardan biri – Afinto (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Tepeki (14 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha ve şiddetli istila durumunda 40 ml/ha) ile ilaçlanır. İlaçlama, büyüme sonuna kadar devam eder.

Şeftali küllemesi

Küllemeye duyarlı elma ve şeftali çeşitleri ile klonal elma anaçları, her 8-10 günde bir kükürt bazlı bir preparat ile ilaçlanır - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha.

Vişne ve kiraz çeşitleri ile mahlep anaçları, silindrosporyoza karşı her 8-10 günde bir Silit 544 SC – 125 ml/ha ile ilaçlanır.

Tohum yataklarındaki klonal ayva anaçları ve armut fideleri, kahverengi yaprak lekesine karşı 10 günlük aralıklarla büyüme sonuna kadar bakırlı bir preparat - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/ha ile ilaçlanır.

San Jose kabuklu böceği ve Amerikan beyaz kelebeği varlığında, Amerikan beyaz kelebeğine karşı sırasıyla bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) veya Dipel 2X (%0.1) ile ilaçlama yapılır. Amerikan beyaz kelebeğinin tırtıl yuvaları kesilip yakılır.

Meyve bahçelerinde

Erik meyve güvesi tırtıllarının neden olduğu hasar

Erik meyve güvesinin ikinci dölünün tırtıllarını yok etmek için zehirli tuzak bantları yerleştirilir. İkinci döl meyve kurtlarının yoğunluğunu azaltmak için dökülen kurtlu meyveler – elma, armut, erik, ceviz – toplanır. İkinci döllerine karşı ilaçlama zamanlamasını belirlemek amacıyla meyve güvesi kelebeklerini yakalamak için feromon tuzakları yerleştirilir.

İkinci döl meyve kurtlarından kelebeklerin uçuşunun başlangıcını belirlemek için zehirsiz tuzak bantlarının kontrolleri yapılır.

Bahçeye dağılmış birkaç ağaçtan toplanan farklı çeşitlerden 2500-3000 elma meyvesi, kurtluluk oranını ve elma iç kurdu ikinci dölüne karşı ilaçlama ihtiyacını belirlemek için incelenir. Kurtluluk %2'den az ise ilaçlama yapılmaz. İkinci döl meyve kurtlarının yoğunluğunu azaltmak için dökülen kurtlu meyveler toplanır ve imha edilir.

Fındık kurdu yoğunluğunu azaltmak için kurtlu fındık meyveleri toplanır ve imha edilir.

Eriklerde pasın ilk lekelerini, yaprak madenciliği yapan güvelerin ve akarların gelişimini tespit etmek için gözlemler yapılır. Viral hastalıklarla enfekte ağaçları tespit etmek ve işaretlemek için meyve bahçelerinin denetimi devam eder.

Zehirli yemler (Actellic 50 EC, Biona Sincar - 1 kg başına 4 L ile ıslatılmış patates, havuç veya diğer sebzeler) yerleştirilir veya tarla faresine karşı Mesurol Schneckenkorn (250 g/ha) gömülür. Yem, bir mala veya cımbız kullanılarak tarla faresinin tünellerine yerleştirilir.

San Jose kabuklu böceği (Quadraspidiotus perniciosus) bir karantina zararlısıdır ve Bulgaristan'ın yalnızca bazı bölgelerinde yayılış gösterir. Tipik bir polifag türdür. 260'tan fazla bitkiye zarar verdiği tespit edilmiştir. En yaygın olarak beyaz ve siyah frenk üzümü, elma, armut, Japon ayvası, alıç, şeftali, erik, kiraz, dişbudak, akasya, kavak, söğüt vb. üzerinde bulunur ve daha az sıklıkla kayısı, ceviz, badem, asma, krizantem vb. üzerinde bulunur. Meyvelerde, kabuklular genellikle sap çukuru ve çanak ucu kısmında birikir. İstila şiddetli olduğunda, kabuklular meyvenin tüm yüzeyinde görülebilir ve bunun sonucunda meyve benekli kırmızı-mor bir leke kazanır. Bu tür meyveler düşük ticari değere sahiptir. San Jose kabuklu böceğinin biyolojik kontrolü için, entegre bitki koruma çerçevesinde istila edilmiş haritalanmış alanlarda salınan parazitleri Prospaltella perniciosi, Aphytis proclia, Aphytis mitilospidis vb. kullanılır.

San Jose kabuklu böceğine karşı, bir piretroid insektisit ile muamele edin – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15

ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

Amerikan beyaz kelebeği yuvaları

Bulunan Amerikan beyaz kelebeği tırtıl yuvaları kesilip yakılır ve istila edilmiş plantasyonlar Dipel 2X (%0.1) ile muamele edilir.

Ay boyunca, elma ağaçları küllemeye karşı kükürt bazlı bir preparat - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha veya preparatlardan biri - Systhane 20 EW – %0.03, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – %0.02 ile iki kez ilaçlanır.

Şeftali bahçeleri, küllemeye karşı kükürt bazlı bir preparat - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha veya preparatlardan biri - Systhane 20 EW – %0.03, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – %0.02 ile ve doğu meyve güvesi, anarsia, yeşil böcek, yaprak bitleri ve kabuklu böcekler, yaprak çiğneyen tırtıllara karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) ile ve akarlara karşı preparatlardan biri - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/ha) ile ilaçlanır**.**

Şeftali sürgün güvesi (Anarsia lineatella Zell.) ülke genelinde yayılış gösterir, ancak şeftali ve kayısının yetiştirildiği bölgelerde daha yoğundur. Ayrıca erik, badem, vişne, kiraz ve yabani eriklere de saldırır. Şeftali sürgün güvesinin tırtılı genç sürgünleri kemirerek yıllık büyümeyi tahrip eder ve meyvelerde kurtluluğa neden olur. Şeftali sürgün güvesine karşı kontrol önlemi alınmadığında, hasar %15-20'ye ulaşabilir.

Şeftali bahçelerinin ikinci ilaçlaması, 10-12 gün sonra anarsia'ya karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) ile ve küllemeye karşı kükürt bazlı bir preparat - Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha veya preparatlardan biri - Systhane 20 EW – %0.03, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – %0.02 ile gerçekleştirilir.

Erik bahçeleri, pasa karşı Signum (45 g/ha) ve kahverengi çürüklüğe karşı Chorus 50 WG (45 g/ha) ile ve preparatlardan biri - Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33.3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2.5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) ile erik meyve güvesine karşı ilaçlanır. Akar ve yaprak biti yoğunluğunun yüksek olması durumunda, sırasıyla preparatlardan biri - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/ha) ve Tepeki (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha ve şiddetli istila durumunda 40 ml/ha) ile muamele edin.

Armut psillidi ve böceklerle istila edilmiş armut bahçeleri, bir piretroid insektisit ile muamele edilir – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

Ayva bahçeleri, kahverengi çürüklük ve kahverengi yaprak lekesine karşı Chorus 50 WG (45 g/ha) ile ve preparatlardan biri - Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33.3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2.5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) ile meyve kurdu na karşı ilaçlanır.

Kayısı bahçeleri, doğu meyve güvesi, anarsia, San Jose kabuklu böceği, yaprak kıvırcıklığına karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) ile ve akarlara karşı preparatlardan biri - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/ha) ile ilaçlanır.

Kiraz ve vişne bahçeleri, silindrosporyoza karşı Silit 544 SC – 125 ml/ha ile muamele edilir.

Çilek plantasyonlarında

Kök bitleri ile istila edilmiş çilek plantasyonları, önceden insektisitlerden biri - Decis 100 EC (17.5 ml/ha) veya deltametrin bazlı başka bir preparat, Mospilan 20 SP (30 g/ha), Naturalis (100 ml/ha) – sulama yoluyla - ile ilaçlanır.

Çilekte beyaz yaprak lekesi, çileğin en yaygın ve en zararlı hastalığıdır. Hem kültür çeşitlerinde hem de yabani çilek türlerinde görülür. Çilekte beyaz yaprak lekesinin etmeni, yaprakları ve saplarını, stolonları, çiçek salkımlarını, çanak yaprakları ve nadiren meyveleri enfekte eden Mycosphaerella fragariae mantarıdır. Semptomların ortaya çıkışı 20-25°C sıcaklıkta en şiddetli ve tipiktir. Çilekte beyaz yaprak lekesine karşı yüksek derecede duyarlı çeşitler Eva Macherauch ve Mieze Schindler iken, dirençli olanlar arasında Zenga Zengana, Belrubi, Madame Moutot, Early Market, Redgauntlet, Gorella, Pocahontas, Cambridge Favourite, Holiday, Sharpless, White Pineapple ve diğerleri bulunur.

Meyvelerin hasadından sonra, çilek plantasyonları beyaz ve kırmızı yaprak lekelerine karşı bakırlı bir preparat - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/ha ile ilaçlanır.

Ahududu plantasyonlarında

Meyvelerin hasadından sonra, plantasyonlar ahududu böceği, ahududu gal sineği, ahududu filiz güvesine karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) ile ilaçlanır. Akar istilası durumunda, preparatlardan biri eklenir - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/ha).

Yaygın ahududu böceği (Byturus tomentosus), ahududunun ekonomik olarak en önemli zararlısı haline gelmiştir. Ayrıca böğürtlene de saldırır, ancak daha az şiddetli. Hasar, ergin (böcek) ve larva tarafından oluşturulur. Ergin, çiçek tomurcuklarına ve çiçeklere saldırarak stamenlere, pistile ve genç meyve tutumuna zarar verir ve ayrıca yaprakları kemirir. Larva daha zararlıdır; meyvelerin iç kısmıyla beslenerek kurtlu hale gelmelerine neden olur.

Ahududu plantasyonları, yaprak lekesine karşı bakırlı bir preparat - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/ha, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/ha ile ilaçlanır.

Frenk üzümü plantasyonlarında

Frenk üzümü plantasyonları, son ilaçlamadan 10-12 gün sonra frenk üzümü camkanatlı güvesine karşı bir piretroid insektisit – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) ile ilaçlanır.

Frenk üzümü camkanatlı güvesi (Synanthedon tipuliformis Cler.) ülkemizde yaygındır. Frenk üzümü ve bektaşi üzümüne saldırır. Sürgünlere verilen hasar %30-40'ın üzerine çıkar. Frenk üzümü camkanatlı güvesi yılda bir döl verir. Çoğunlukla iki yaşındaki gövdelerde olmak üzere, tünellerde çeşitli yaşlardaki tırtıl olarak kışı geçirir. Kitlesel istila durumunda, bütün çalılar ölür. Hasar genellikle Haziran sonu – Temmuz ortasına doğru fark edilir. Tırtıllar geç sonbahara kadar beslenmeye devam eder ve havalar soğuduğunda hasarlı bölgelerde kışlamak üzere kalırlar.

Meyvelerin hasadından sonra, plantasyonlar akar türlerine karşı preparatlardan biri - Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/ha) ile ilaçlanır.

Frenk üzümü plantasyonlarındaki sıra araları Agroxon 500 SL (120 ml/ha) ve Fusilade Max 125 EC (100-300 ml/ha) ile ilaçlanır. Yabani otlar ikinci kez haritalanır.

Bağlarda

Bağlarda, mildiyö ve küllemeye karşı mücadele verilir. Bu hastalıklar yaprak kütlesini erken yok edebilir, bunun sonucunda verim önemli ölçüde azalır.

Mildiyöye karşı mücadele, sürgünlerin tellerin üzerinde görünmesinden hemen sonra başlamalıdır. Sık yağış ve çiy durumunda, her kuluçka dönemi için her 3-7 günde bir ilaçlama yapın; kuru havalarda ise her sulamadan önce ilaçlama yapın. Preparatlardan biri ile muamele edin - Quadris 25 SC – %0.075 – 0.1, Ridomil Gold Combi 45 WG – 200 g/ha, Ridomil Gold R WG – 500 g/ha, Ridomil Gold SL – 20 ml/ha. Biyolojik olarak muamele etmek isterseniz, önleme amaçlı, yağmurdan önce veya sonra, bahsedilen fungisitler sistemik olmadığından, bakırlı bir preparat kullanabilirsiniz - %1 Bordo bulamacı – 180 - 300 g/ha solüsyon, Funguran OH 50 WP – 150 - 250 g/ha, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180 - 300 g/ha. Serenade ASO da bir seçenektir, ancak bahsedilen sistemik fungisitlerden daha zayıf etki eder.

Kontakt fungisitler için – Akoidal WG – %0.25, Azumo 80 WG – 400 g/ha, Cumulus – %0.2-0.5, Solfo 80 WG – 400 g/ha, küllemeye karşı bireysel ilaçlamalar arasındaki aralık yaklaşık 7-8 gün olmalıdır; sistemik olanlar için ise – Flint Max 75 WG – %0.016, Folicur 250 EW – %0.04, Custodia 320 SC – 75 ml/ha, Dinali 090 DC – 50-65 ml/ha, Domark 10 EC – 25-30 ml/ha, Dynasty 25 EW – 40 ml/ha, Luna Experience – 12-40 ml/ha, Sinstar – 70-80 ml/ha – 12-14 gün.

Meyve veren bağlarda ekonomik açıdan en önemli hastalıkların etmenlerine karşı mücadele devam etmektedir. Bu dönemde, yaprakların yanı sıra salkım ve salkımcıklarda da mildiyö enfeksiyonunun görünür belirtileri gözlemlenebilir. Çiçekler ve genç meyve tutumları gri-beyazımsı bir spor tabakasıyla kaplanır, koyulaşır ve kurur. Geç enfeksiyon durumunda, meyveler büyüdüğünde, hastalığın başka bir formu ortaya çıkar – kahverengi çürüklük. Meyve sapı tarafında, karakteristik çift çöküntülü kahverengi bir nekroz gözlenir ve bu giderek büyüyerek kurumaya, mumyalaşmaya ve dökülmeye yol açar. İlaçlanmamış genç meyveler, ben düşme döneminde yumuşayana kadar enfekte olabilir. Bu durum, son ilaçlamanın meyveler bezelye büyüklüğüne ulaştığında yapılmasını zorunlu kılar.

Patojenin sporlanmasından ve yağmurdan önce profilaktik uygulamalar önerilir. İlaçlama zamanlaması, kuluçka dönemlerine göre belirlenir. Bunlar, ortalama günlük sıcaklık ile parazitin gelişmediği biyolojik sı